Lietas Nr. C15131316
Lietas arhīva Nr. CA-0240-17/11

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2017.gada 17.maijā

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis A.Sniedzītis
tiesneši A.Misiuna, M.Terjuhana
ar sekretāri E.Ahmedčika
piedaloties prasītājas /pers. C/ pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Lindai Vzenkovskai
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par īpašuma tiesību aizskāruma novēršanu, izlikšanu no dzīvokļa bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 2016.gada 18.oktobra spriedumu.

Noklausoties tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesneša A.Sniedzīša ziņojumu, Civillietu tiesu kolēģija

konstatēja

Prasītāja /pers. C/iesniegusi tiesā prasības pieteikumu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 927., 994., 1044., 1082., 2088.pantiem, lūdz tiesu izlikt /pers. D/ ar viņai piederošām mantām no dzīvokļa Nr./numurs/, /adrese/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Zemesgrāmatas datiem prasītāja ir dzīvokļa Nr./numurs/, /adrese/ īpašniece. 2015.gada 12.novembrī pl.11.00 izpildu lietas ietvaros zvērināta tiesu izpildītāja S.Upīte, pamatojoties uz izpildu rakstu par viņas ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā, sastādīja aktu Nr. 1403/108/2015-AKT. Akta sastādīšanas laikā tika konstatēts, ka dzīvoklis nav atbrīvots. No atbildētājas pārstāvja Paula Makarova – Makaronoka tika saņemts 19.10.2007. dāvinājuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. D/ noteiktas īpašuma mūža bezmaksas lietošanas tiesības. Pārstāvis apstiprina, ka atbildētāja dzīvo dzīvoklī un visas mantas pieder atbildētājai. Jelgavas zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/par nekustamo īpašumu /adrese/ , kas bija nostiprināts uz /pers. H/ vārda, nav ierakstu par jebkādu tiesību vai aizliegumu par labu /pers. D/. Uz lūgumiem atbrīvot dzīvojamo telpu atbildētāja un viņas pārstāvis nereaģē. /pers. D/ dzīvoklī nedzīvo, ko pierāda SIA "Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde" organizētā piespiedu iekļūšana dzīvoklī sakarā ar nepieciešamību sakārtot apkures sistēmu dzīvojamai mājai. Pēc piespiedu iekļūšanas dzīvoklī, tas tika aizzīmogots.

Ar Jelgavas tiesas 2016.gada 18.oktobra spriedumu /pers. C/ prasība pret /pers. D/ par īpašuma tiesību aizskāruma novēršanu, izlikšanu no dzīvokļa bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas apmierināta. Tiesa nosprieda izlikt /pers. D/ no dzīvokļa Nr/numurs/, /adrese/ bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, piedzenot likumā noteiktā kārtībā no atbildētājas prasītājas labā tiesas izdevumus un valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka ar Jelgavas tiesas zemesgrāmatu nodaļas zemesgrāmatas nodalījuma norakstu apstiprinājies, ka dzīvokļa Nr. /numurs/, /adrese/ īpašniece ir /pers. C/, kas nekustamo īpašumu ieguvusi, nopērkot izsolē. Savukārt, iepriekšējā īpašnieka /pers. H/īpašuma tiesības, pamatojoties uz Zemgales apgabaltiesas 02.09.2015. lēmuma lietā Nr.C50005915, izbeigušās. Konstatēja, ka līdz 2007.gada 19.oktobrim nekustamā īpašuma īpašniece bijusi atbildētāja /pers. D/, kurai īpašuma tiesības izbeigušās, pamatojoties uz 2007.gada 19.oktobra dāvinājuma līgumu.

Pirmās instances tiesas tiesneses ieskatā, prasītāja ir cēlusi negatoro prasību un kā atzīts tiesību zinātnē "…negatorās prasības pierādīšanai prasītājam jāpierāda vienīgi savas īpašuma tiesības, bet atbildētājam jāpierāda viņa rīcību leģitimējošās tiesības uz šo lietu, kas legalizētu viņa darbību." (Jānis Rozenfelds. Lietu tiesības.2000.g. 136.lapa).

Spriedumā norādīja, ka tā kā prasītāja ir pierādījusi savas īpašuma tiesības, atbilstoši Civillikuma 1039.pantam, viņa var aizliegt citiem, tai skaitā atbildētājai, ietekmēt viņas lietu, kā arī lietot vai izmantot, savukārt, atbildētāja nav pierādījusi, ka viņai būtu tiesisks pamats lietot dzīvokli Nr. 20, /adrese/.

Tiesa secināja, ka ar zvērinātas tiesu izpildītājas S.Upītes 2015.gada 12.novembra aktu par ieguvēja ievešanu nekustamā īpašuma valdījumā apstiprinājies, ka adresē /adrese/ dzīvoklis nav atbrīvots, no atbildētājas pārstāvja P.Makarova Makaronoka saņemts 19.10.2007. dāvinājuma līgums saskaņā, ar kuru /pers. D/ noteiktas īpašuma mūža bezmaksas lietošanas tiesības un dzīvoklī atrodas viņai piederošās mantas. Prasītāja tiek ievesta nekustamā īpašuma valdījumā, bet atbildētāja no dzīvokļa netiek izlikta.

Izvērtējot prasītājas paskaidrojumus un iesniegtos pierādījumus, tiesa secināja, ka nekādas līgumiskās attiecības – īres vai nomas attiecības, starp pusēm nav izveidojušās un nepastāv un atbildētāja nav prasītājas ģimenes locekle.

Tiesas ieskatā, atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka viņai būtu tiesības lietot dzīvokli, pamatojoties uz darījumu, tas ir, uz 2007. gada 19.oktobra dāvinājuma līgumu, jo šo līgumu tiesai viņa nav iesniegusi.

Tiesa spriedumā atsaukusies uz Civillikuma 1036.pantu,kurš nosaka, ka īpašums dod īpašniekam vienam pašam pilnīgas varas tiesības pār lietu, ciktāl šī tiesība nav pakļauta sevišķi noteiktiem aprobežojumiem. Savukārt Civillikuma 1081.pants nosaka, ka īpašnieka rīcība ar nekustamo īpašumu aprobežota ar līgumu, tad šis aizliegums ir spēkā pret trešajām personām tikai tad, kad tas ierakstīts zemesgrāmatā.

Tiesa norādīja, ka tā kā 2007.gada 19.oktobra dāvinājuma līgumā noteiktā atbildētājas tiesība lietot dzīvokļa īpašumu līdz mūža beigām nav ierakstīta zemesgrāmatā, tad šīs tiesības bija spēkā tikai pret dāvinājuma līguma slēdzējiem nevis pret prasītāju, kas nekustamo īpašumu ieguvusi, nopērkot izsolē.

Pirmās instances tiesas ieskatā lietā nav nozīmes apstākļiem, vai uz izsoles dienu prasītājai bija zināms par dāvinājuma līguma esamību un tā saturu, jo saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 46.panta ceturto daļu atzīme nodrošinātai tiesībai piešķir priekšrocību, sākot no atzīmes ierakstīšanas dienas zemesgrāmatā, un saistošu spēku pret tiem nekustamā īpašuma ieguvējiem un citām personām, kuru tiesības nostiprinātas pēc atzīmes ierakstīšanas.

Tiesa spriedumā pievienojusies Augstākās Tiesas Civillietu tiesas palātas 30.11.2009. lēmuma lietā Nr.PAC-2076-09 atziņām un uzskatīja, ka ierakstiem zemesgrāmatā ir uz nākotni vērsts spēks un tie nav izdarāmi ar atpakaļejošu datumu. Šāda ieraksta izdarīšana arī būtu pretrunā

Zemesgrāmatu likuma 1.pantā ietvertajam publiskās ticamības principam.

Ievērojot minēto tiesa nesaskatīja pamatu ierobežot prasītājas, kā nekustamā īpašuma īpašnieces, likumā noteiktās tiesības izmantot savas īpašuma tiesības, tas ir, netraucēti valdīt un lietot dzīvokli, kuru viņa nevar izmantot, ja no šī dzīvokļa nav izlikta atbildētāja un viņai piederošās mantas.

Par Jelgavas tiesas 2016.gada 18.oktobra spriedumu atbildētāja /pers. D/ iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā, lūdzot prasību noraidīt.

Apelācijas sūdzībā norāda, ka savas likumā noteiktās tiesības uz mājokli aizstāv tiesā, ceļot attiecīgu prasību. Norāda, ka prasība nav vēl izskatīta un lietā notiek tiesvedība.

Norāda, ka prasītājai ir labi zināms par celto prasību, jo viņa piedalījās tiesas sēdē /pers. D/ prasībā pret /pers. H/ par dāvinājuma līguma atcelšanu, īpašuma tiesību atzīšanu un ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā, jo ir lietā pieaicināta kā trešā persona.

Apelācijas sūdzībā norāda, ka Civillikuma, Civilprocesa likuma un arī Satversmē atbildētājas garantētās tiesības uz personas personiskās dzīvesvietas neaizskaramību nav ievērotas Jelgavas tiesas 2016.gada 18.oktobra spriedumā.

Sūdzībā norāda, ka mainoties nekustamā īpašuma īpašniekam, nemainās personas tiesības dzīvot nekustamajā īpašumā, it sevišķi, ja tā ir viņa vienīgā dzīves vieta un tas bija zināms īpašuma pircējam - prasītājai. Uzskata, ka šāda tiesība nepārprotami pastāv arī bez ierakstīšanas zemesgrāmatā, kā tas arī pēc tiesību normu piemērošanas analoģijas ir noteikts likumā par dzīvojamo telpu īri, kur nepastāv prasība par dzīvesvietas tiesības ierakstīšanu zemesgrāmatā. Norāda, ka šāda prasītājas rīcība ir pretrunā Civillikuma 1.pantā nostiprinātajam principam. Atsaucās uz juridisko literatūru ''Ievads Civilltiesībās'' daļu Civillikuma ievads.

Par iesniegto apelācijas sūdzību prasītājas /pers. C/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Linda Vzenkovska iesniedza paskaidrojumus, norādot, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

Norāda, ka neatkarīgi no tiesvedības rezultāta civillietā /pers. D/ prasībā pret /pers. H/ par dāvinājuma līguma atcelšanu, īpašuma tiesību atzīšanu un ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā, uz kuru atbildētāja norāda, prasītājas īpašuma tiesības uz īpašumu netiks ietekmētas, proti, prasītāja ir uzskatāma par labticīgu nekustamā īpašuma /adrese/ieguvēju, līdz ar to prezumējams, ka nevienam nav tiesību prasītājas tiesiskā ceļā iegūtās īpašuma tiesības uz īpašumu ne ietekmēt, ne izbeigt, ne traucēt.

Paskaidrojumos atsaucās uz Civillikuma 994.panta pirmo daļu, Zemesgrāmatu likuma 1.pantā ietverto.

Norāda, ka prasītāja piekrīt Jelgavas tiesas 2016.gada 18.oktobra spriedumā paustajām atziņām un piekrīt motīvu daļā norādītajam, ka atzīme nodrošinātai tiesībai piešķir priekšrocību, sākot no atzīmes ierakstīšanas dienas zemesgrāmatā, un saistošu spēku pret tiem nekustamā īpašuma ieguvējiem un citām personām, kuru tiesības nostiprinātas pēc atzīmes ierakstīšanas.

Norāda, ka no ierakstiem Jelgavas tiesas zemesgrāmatu nodalījumā Nr. /numurs/ redzams, ka nekustamā īpašuma /adrese/ īpašniece ir /pers. C/. Iegādājoties nekustamo īpašumu prasītāja pārliecinājās zemesgrāmatā par to, ka uz to nav nostiprinātas apgrūtinājuma atzīmes.

Paskaidrojumos norāda, ka atbildētāja fiziski konkrētajā īpašumā /adrese/ nedzīvoja, minēto apstiprina 2015.gada 22.decembrī SIA ''Jelgavas nekustamā īpašuma pārvalde'' organizētā piespiedu iekļūšana nekustamajā īpašumā, līdz ar to nav pa tiess atbildētājas apgalvojums, ka tā ir viņas vienīgā dzīves vieta.

Uzskata, ka atbildētāja nav pierādījusi, ka viņai ir tiesības dzīvot nekustamajā īpašumā līdz mūža beigām, jo kā jau iepriekš minēts, tas var tikts pierādīts ar nostiprinātu atzīmi nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā.

Norāda, ka faktiski atbildētāja šobrīd negodprātīgi izmanto Civilprocesa likuma 1.pantā noteiktās tiesības formāli pārsūdzot pirmās instances spriedumu, lai kavētu un traucētu prasītājas lietojuma tiesību izmantošanu.

Apelācijas instancē uz tiesas sēdi nav ieradusies atbildētāja /pers. D/, par neierašanas iemesliem nav ziņojusi, paziņots likumā noteiktā kārtībā.

Tiesa uzklausot prasītājas pārstāves viedokli, nolēma lietu izskatīt bez atbildētājas klātbūtnes.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Linda Vzenkovska prasību uzturēja uz tajā norādītajiem argumentiem, apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja spēkā iesniegtos paskaidrojumus par apelācijas sūdzību.

Motīvu daļa

Izvērtējot prasītājas pārstāves paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālus un pamatojoties uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, tiesas kolēģija secina, ka apelācijas instances tiesā izskatāmā /pers. C/ prasība pret /pers. D/ ir apmierināma, savukārt apelācijas sūdzība nav pamatota un noraidāma.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Atbildētāja pārsūdzējusi spriedumu pilnībā.

Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus motīvu daļā var nenorādīt.

Novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motīvus un to atbilstību lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums prasības apmierināšanai par īpašuma tiesību aizskāruma novēršanu, izlikšanu no dzīvokļa bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, apelācijas instances tiesas spriedumā šajā daļā nav norādāmi Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktie apsvērumi.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka nav nozīmes apelācijas sūdzībā norādītajam argumentam, ka prasītājai ir zināms par notiekošo tiesvedību civillietā /pers. D/ prasībā pret /pers. H/ par dāvinājuma līguma atcelšanu, īpašuma tiesību atzīšanu un ierakstu dzēšanu zemesgrāmatā.

Tiesas kolēģija norāda, ka prasītāja uzskatāma par labticīgu nekustamā īpašuma /adrese/ ieguvēju, jo īpašumu ir ieguvusi izsolē un nostiprinājusi to zemesgrāmatā. Savukārt iepriekšējā īpašnieka /pers. H/ īpašuma tiesības, pamatojoties uz Zemgales apgabaltiesas 2015.gada 2.septembra lēmumu, ir izbeigušās.

Civilprocesa likuma 192.pants nosaka, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā prasības priekšmets ir izlikšana no dzīvojamām telpām, Civillietu tiesu kolēģijas kompetencē nav vērtēt jebkādus pierādījumus vai apgalvojumus attiecībā uz atbildētājas iespējamiem grības trūkumiem attiecībā uz 2007.gada 10.oktobra dāvinājuma līgumu, kurš tiesai vispār nav iesniegts, kā arī nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājai, pamatojoties uz darījumu būtu tiesības lietot strīdus dzīvokli un, ka strīdus dzīvoklis būtu viņas vienīgā dzīves vieta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pantu katram ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Gan judikatūrā, gan tiesību doktrīnā nostiprinājies uzskats, ka darījumu kā absolūti spēkā neesošu var apstrīdēt ikviens, kuram ir pamatota interese šā darījuma spēkā neesamībā (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedums lietā Nr.SKC-30/2007; Grūtups A., Kalniņš E. Civillikuma komentāri. Trešā daļa: lietu tiesības. Rīga: Īpašums, 2002, 217.lp.; Balodis K. Ievads Civiltiesībās. Rīga: apgāds " Zvaigzne ABC", 2007, 187.-188.lpp.*).

Civillikuma 1081.pants noteic, ja īpašnieka rīcība par nekustamu īpašumu aprobežota ar tiesas lēmumu vai ar līguma vai testamenta noteikumu, tad šis aizliegums ir spēkā pret trešajām personām tikai tad, kad tas ierakstīts zemesgrāmatās.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, ņemot vērā, ka 2007.gada 19.oktobra dāvinājuma līgumā noteiktā atbildētājas tiesība lietot dzīvokļa īpašumu līdz mūža beigām nav ierakstīta zemesgrāmatā, tad šīs tiesības bija spēkā tikai pret dāvinājuma līguma slēdzējiem, nevis pret prasītāju, kas nekustamo īpašumu ieguvusi, nopērkot to izsolē.

Apelācijas instances tiesa pievienojās pirmās instances secinātajam, ka lietā nav nozīmes apstākļiem, vai uz izsoles dienu prasītājai bija zināms par dāvinājuma līguma esamību un tā saturu, jo saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 46. panta ceturto daļu atzīme nodrošinātai tiesībai piešķir priekšrocību, sākot no atzīmes ierakstīšanas dienas zemesgrāmatā, un saistošu spēku pret tiem nekustamā īpašuma ieguvējiem un citām personām, kuru tiesības nostiprinātas pēc atzīmes ierakstīšanas.

Tiesas kolēģija uzskata, ka atbildētājas norādītie argumenti apelācijas sūdzībā liecina par vēlmi liegt nekustamā īpašuma ieguvējai pārņemt savā valdījumā likumīgi iegūto īpašumu.

Līdz ar to pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka nav pamats ierobežot prasītājas, kā nekustamā īpašuma īpašnieces likumā noteiktās tiesības izmantot savas īpašuma tiesības, ja no šī dzīvokļa nav izlikta atbildētāja un viņai piederošās mantas.

Tā kā izskatāmā prasība tika apmierināta, atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai no /pers. D/ par labu /pers. C/ piedzenami tiesas izdevumi - samaksātā valsts nodeva 71,14 *euro* un izdevumi par advokāta pakalpojumiem, kura atlīdzība noteikta ievērojot Civilprocesa likuma 44.panta nosacījumus - 300 *euro,* kopā 371,14 *euro*.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta noteikumiem lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas piedzenami no atbildētājas valsts labā - pirmajā instancē 6,28 *euro* un apelācijas instancē 1,62 *euro* (lietas 57 lapa) kopā 7,90 *euro*.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] panta noteikumus pusēm nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei no tā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā augstākminēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5.pantu, 41.panta pirmo daļu, 42.,44., 93., 97., 192., 193., 195. pantu, 432.-434.pantu Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

Prasību apmierināt.

Izlikt /pers. D/, personas kods /personas kods/, no dzīvokļa Nr. /numurs/, /adrese/ bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus **371,14** *euro*.

Piedzīt no /pers. D/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6.28 *euro* pirmajā instancē un 1,62 *euro* apelācijas instance tiesā, kopā **7,90** *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot saņēmēju: Tiesu administrācija NMR 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C15131316. Veiktā maksājuma apliecinošs dokuments nekavējoties iesniedzams Zemgales apgabaltiesas tiesas kancelejā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei- 10 dienas no tā stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā, Jelgavā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Sniedzītis

Tiesneses M.Terjuhana

A.Misiuna